

ДЕРЖАВНІ БУДІВЕЛЬНІ НОРМИ УКРАЇНИ

**СКЛАД ТА ЗМІСТ ІСТОРИКО-АРХІТЕКТУРНОГО
ОПОРНОГО ПЛАНУ НАСЕЛЕНОГО ПУНКТУ**

ДБН Б.2.2-3:202Х

(проект, перша редакція)

Київ

Міністерство розвитку громад і територій України

2021

ПЕРЕДМОВА

- 1 РОЗРОБЛЕНО:** Державне підприємство «Український науково-дослідний і проєктний інститут цивільного будівництва «УКРНДПЦИВІЛЬБУД»
- РОЗРОБНИКИ:** **Р. Старинець** (науковий керівник);
В. Вечерський, канд. архітектури, **А. Звіряка**, канд. істор. наук, **Л. Томілович**, канд. істор. наук,
С. Буравченко канд. архітектури, **М. Габрель** доцент, канд. техн. наук, **О. Вандюк**, **О. Дядюк**, **Я. Бурачок**
- 2 ВНЕСЕНО:** Директорат технічного регулювання у будівництві Міністерства розвитку громад і територій України
- 3 ПОГОДЖЕНО:** Міністерство культури та інформаційної політики України (лист від _____ № _____)
- 4 ЗАТВЕРДЖЕНО** наказ Мінрегіону України від _____ № _____
- НАБРАННЯ** чинні з першого числа місяця, що настає через 90 днів з
- ЧИННОСТІ:** дня реєстрації та оприлюднення на порталі Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва
- 5 НА ЗАМІНУ:** ДБН Б.2.2-3-2012

ЗМІСТ

	С.
1 СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ.....	4
2 НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ.....	4
3 ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ.....	4
4 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	6
5 СКЛАД ІСТОРИКО-АРХІТЕКТУРНОГО ОПОРНОГО ПЛАНУ НАСЕЛЕНОГО ПУНКТУ.....	8
6 ЗМІСТ ІСТОРИКО-АРХІТЕКТУРНОГО ОПОРНОГО ПЛАНУ НАСЕЛЕНОГО ПУНКТУ.....	10
ДОДАТОК А (обов'язковий)	
Форма завдання на розроблення (внесення змін до) історико- архітектурного опорного плану населеного пункту.....	15
ДОДАТОК Б (обов'язковий)	
Склад вихідних даних, які надає замовник для розроблення історико-архітектурного опорного плану населеного пункту.....	18
ДОДАТОК В (обов'язковий)	
Зміст пояснювальної записки до історико-архітектурного опорного плану населеного пункту.....	19
ДОДАТОК Г (довідковий)	
Закони та кодекси України, міжнародні конвенції та угоди щодо нерухомої культурної спадщини, які ратифіковані Україною,	24

1 СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ

Дані будівельні норми встановлюють вимоги до складу та змісту історико-архітектурного опорного плану історичного населеного пункту.

Норми застосовуються при розробленні та коригуванні містобудівної документації, в тому числі, під час розроблення містобудівної документації на місцевому рівні. Норми є обов'язковими для органів державного управління, контролю і експертизи, місцевого й регіонального самоврядування, підприємств, організацій і установ незалежно від форм власності і відомчої належності та фізичних осіб, котрі здійснюють свою діяльність у межах України.

2 НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ

У цих Нормах є посилання на такі нормативно-правові акти та нормативні документи:

ДБН Б.1.1-13:2012 Склад та зміст містобудівної документації на державному та регіональному рівнях;

ДБН Б 1.1-14:2012 Склад і зміст детального плану території;

ДБН Б.1.1-15:2012 Склад та зміст генерального плану населеного пункту;

ДБН Б.1.1-16:2013 Склад та зміст містобудівного кадастру;

ДБН Б.1.1-22:2017 Склад та зміст плану зонування території;

ДБН Б.2.2-12:2019 Планування і забудова територій;

ДСТУ Б Б.2.2-2-10:2016 Склад та зміст науково-проектної документації щодо визначення меж і режимів використання зон охорони пам'яток архітектури та містобудування;

3 ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ

У цих Нормах вживаються терміни, встановлені Законом України «Про охорону культурної спадщини» від 08.06.2000 № 1805-111.

У цих Нормах додатково використані такі терміни та визначення позначених ними понять.

3.1 дисгармонійні будівлі та споруди

Будівлі та споруди, які за своїми характеристиками – масштабом, композиційним вирішенням, масштабністю, стилістикою, матеріалом, кольором тощо – дисонують з пам'ятками архітектури і традиційним характером середовища

3.2 значні історичні будівлі

Будівлі та споруди, що мають певну історико-архітектурну цінність, недостатню для визнання їх об'єктами культурної спадщини, але є характерними для конкретного історичного населеного пункту, належачи до своєрідних зразків архітектури та будівництва минулих історичних епох; разом із пам'ятками архітектури формують традиційний характер середовища

3.3 історико-архітектурний опорний план

Науково-проектна документація, яка розробляється у складі генеральних планів історичних населених пунктів та в якій відображається інформація про всі нерухомі об'єкти культурної спадщини населеного пункту, пов'язану з ними історичну забудову (значні й рядові історичні будівлі, фонову забудову); землі історико-культурного призначення; місця втрачених будинків, споруд, оборонних укріплень, що мали важливе історичне або містобудівне значення; дисгармонійні будівлі та споруди; пам'ятки природи, природні заповідники, інші об'єкти природно-заповідного фонду та цінні природні ландшафти; межі історичних ареалів населеного пункту; межі зон охорони пам'яток культурної спадщини, що є чинними на час складання історико-архітектурного опорного плану

3.4 історичний населений пункт

Населений пункт, який зберіг повністю або частково історичний ареал і занесений до Списку історичних населених місць України

3.5 наукове дослідження

Науково-пошукова, науково-практична діяльність, спрямована на одержання нової інформації про об'єкти культурної спадщини, історичні населені пункти, традиційний характер середовища

3.6 науково-проектна документація

Затверджені текстові та графічні матеріали, в яких містяться результати проведення наукових досліджень і якими визначаються наявність, розташування, характеристики об'єктів культурної спадщини, пов'язаних з ними територій, а також проектні рішення з питань регулювання планування, забудови та іншого використання територій

3.7 рядові історичні будівлі

Традиційна масова забудова історичного населеного пункту, що фіксує історичне розпланування і є за своїм масштабом і архітектурою органічною складовою традиційного характеру середовища. Вона не має самостійної історико-архітектурної цінності, але разом з пам'ятками і значними історичними будівлями складає цілісні містобудівні утворення

3.8 територія пам'ятки культурної спадщини

Земельна ділянка пам'ятки в її історичних та природних межах

3.9 фонові забудова

Будівлі, які не мають самостійної історико-архітектурної цінності, є фоном для пам'яток культурної спадщини і формують співмасштабне їм архітектурне середовище

4 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

4.1 Метою історико-архітектурного опорного плану є фіксація об'єктів культурної спадщини історичного населеного пункту і пов'язаних з ними територій для забезпечення їхнього збереження в процесі містобудівної діяльності

4.2 Історико-архітектурний опорний план виконують для всіх населених пунктів, що занесені до Списку історичних населених місць України, в порядку,

визначеному постановою Кабінету Міністрів України від 01.09.2021 № 926 «Про затвердження Порядку розроблення, оновлення, внесення змін та затвердження містобудівної документації» (додаток Г)

4.3 Основними завданнями історико-архітектурного опорного плану є:

- фіксація всіх об'єктів культурної спадщини історичного населеного пункту, значних, рядових історичних будівель, фонові забудови, дисгармонійних будівель і споруд, територій пам'яток, заповідників, зон охорони пам'яток, історичних ареалів, буферних зон об'єктів всесвітньої спадщини;

- аналіз традиційного характеру середовища історичного населеного пункту, комплексів і ансамблів пам'яток культурної спадщини, їхнього композиційно-видового впливу;

- загальна характеристика меж і режимів використання територій пам'яток культурної спадщини, заповідників, зон охорони пам'яток культурної спадщини, історичних ареалів, буферних зон об'єктів всесвітньої спадщини.

4.4 Матеріали історико-архітектурного опорного плану є основою для визначення або коригування меж і режимів використання історичних ареалів, зон охорони пам'яток культурної спадщини, буферних зон об'єктів всесвітньої спадщини

4.5 Історико-архітектурні опорні плани з межами й режимами використання історичних ареалів, зон охорони пам'яток культурної спадщини, буферних зон об'єктів всесвітньої спадщини є основою для проектних рішень генеральних планів, детальних планів територій історичних населених пунктів, іншої містобудівної документації.

4.6 Історико-архітектурний опорний план використовують при підготовці завдань на проектування, наданні містобудівних умов та обмежень забудови земельної ділянки, при розробленні містобудівної та проектної документації.

4.7 У разі, якщо після затвердження історико-архітектурного опорного плану відбулося занесення об'єктів культурної спадщини населеного пункту до

Державного реєстру нерухомих пам'яток України, затвердження меж і режимів використання зон охорони пам'яток культурної спадщини, буферної зони об'єкта всесвітньої спадщини, історико-архітектурний опорний план відповідного історичного населеного пункту підлягає коригуванню.

5 СКЛАД ІСТОРИКО-АРХІТЕКТУРНОГО ОПОРНОГО ПЛАНУ НАСЕЛЕНОГО ПУНКТУ

5.1 При розробленні історико-архітектурного опорного плану проводять наукові дослідження населеного пункту щодо його нерухомої культурної спадщини, пов'язаного з нею традиційного характеру середовища та ландшафту. склад і зміст зазначених досліджень визначено цими Нормами і може уточнюватися завданням на розроблення історико-архітектурного опорного плану населеного пункту (додаток А).

5.2 Історико-архітектурний опорний план населеного пункту має дві складові: графічну та текстову.

5.2.1 Графічна складова включає такі матеріали:

- основне креслення з відповідною назвою «Історико-архітектурний опорний план населеного пункту»;
- схеми, що доповнюють і обґрунтовують основне креслення та визначення меж історичних ареалів населеного пункту;
- фотоілюстрації.

5.2.2 Основне креслення виконують в одному масштабі з основним кресленням генерального плану населеного пункту.

5.2.3 Основне креслення історико-архітектурного опорного плану доповнюють такі схеми:

- територіальний і планувальний розвиток населеного пункту (1:10000, 1:25000, 1:50000);
- ландшафт населеного пункту (1:10000, 1:25000, 50000).

5.2.4 Історико-архітектурні опорні плани тих населених пунктів, в яких є об'єкти всесвітньої спадщини, доповнюють такі схеми, крім зазначених у п. 5.2.3:

- історичні райони населеного пункту (1:10000, 1:25000, 1:50000);
- архітектурно-просторова композиція історичного центру (1:2000, 1:5000);
- видове розкриття пам'яток архітектури та містобудування (1:5000, 1:10000);
- території, прилеглі до населеного пункту (1:25000, 1:50000, 1:100000, 1:200000).

5.2.5 Крім названих схем, відповідно до завдання на розроблення історико-архітектурного опорного плану населеного пункту, в якому є об'єкти всесвітньої спадщини, можуть виконуватися й інші креслення: панорами, найбільш важливі розгортки забудови вулиць, профілі місцевості, перспективні зображення, а також ті, що характеризують забудову за хронологією, стилем, висотою, масштабом.

5.2.6 Графічні матеріали виконують у вигляді геопросторових даних відповідно до вимог постанови Кабінету Міністрів України від 09.06.2021 № 632 «Про визначення формату електронних документів комплексного плану просторового розвитку території територіальної громади, генерального плану населеного пункту, детального плану території» (додаток Г) у форматі електронного документа на базі даних актуалізованої картографічної основи масштабу 1:2000 в місцевій системі координат, що має зв'язок з державною системою координат УСК-2000, виготовленій із використанням геоінформаційних технологій. Із базового масштабу деталізації об'єктного складу (1:2000) виводять інші потрібні масштаби. Цифрова картографічна основа надається замовником на паперовому та електронному носіях у складі вихідних даних (додаток Б). Для розроблення графічних матеріалів застосовувати геоінформаційні GIS-технології на базі цифрової карти з

формуванням електронних карт та друком комп'ютерних зображень на паперових носіях.

5.3 До складу текстової частини входить пояснювальна записка з додатками. Пояснювальна записка включає аналітичну та регулятивну частини.

У додатках до пояснювальної записки подають: списки нерухомих об'єктів культурної спадщини усіх видів та категорій обліку, списки об'єктів природно-заповідного фонду, які знаходяться на території населеного пункту, списки використаних документів та матеріалів, літератури, архівних джерел, картографічні та іконографічні матеріали (історичні плани, гравюри, малюнки, фотографії), фотографії об'єктів культурної спадщини (зокрема, пам'яток культурної спадщини, щойно виявлених об'єктів культурної спадщини та значних історичних будівель), їхнього видового розкриття, зроблені під час проведення натурних досліджень населеного пункту, а також фотографії втрачених об'єктів культурної спадщини, характерних для даного населеного пункту, та таких, що мали містобудівне значення.

6 ЗМІСТ ІСТОРИКО-АРХІТЕКТУРНОГО ОПОРНОГО ПЛАНУ НАСЕЛЕНОГО ПУНКТУ

6.1 При розробленні історико-архітектурного опорного плану виконують такі наукові дослідження:

- за результатами аналізу історичних джерел виявляють етапи розвитку населеного пункту, характер і особливості його структури, планування та забудови;

- на підставі натурних обстежень усієї території населеного пункту виявляють: природні особливості місцевості, які визначають своєрідність структури, планування та об'ємно-просторової композиції населеного пункту; нерухомі об'єкти культурної спадщини, їх композиційно-видовий вплив; історичну забудову (значні й рядові історичні будівлі, фонову забудову); історично сформовані елементи впорядкування та озеленення;

- аналіз ландшафту населеного пункту (рельєфу, зелених насаджень, гідрографічної мережі тощо);
- аналіз історичних структури, функціонального зонування, планування населеного пункту з визначенням етапів їхнього формування;
- аналіз та класифікація нерухомих об'єктів культурної спадщини населеного пункту за видами, типами і категоріями обліку;
- аналіз історичної забудови населеного пункту з визначенням етапів її розвитку, визначення історико-культурної цінності виявлених під час натурних досліджень нерухомих об'єктів культурної спадщини та їхньої ролі в традиційному характері середовища.

6.2 Результати проведених наукових досліджень зображають на основному кресленні, схемах, що доповнюють історико-архітектурний опорний план, та відображають у відповідних розділах пояснювальної записки.

6.3 На історико-архітектурному опорному плані зображають:

- нерухомі пам'ятки культурної спадщини усіх типів, видів та категорій обліку;
- щойно виявлені об'єкти культурної спадщини;
- об'єкти, які за результатами натурних досліджень пропонується занести до Переліку об'єктів культурної спадщини;
- історичну забудову (значні й рядові історичні будівлі, фонову забудову);
- території пам'яток культурної спадщини, об'єктів природно-заповідного фонду, історико-культурних заповідників, історико-культурні заповідні території, охоронювані археологічні території;
- місця втрачених будинків, споруд, фортифікаційних укріплень, що мали важливе історичне або містобудівне значення;
- дисгармонійні будівлі та споруди;
- межі історичних ареалів населеного пункту;
- межі зон охорони пам'яток культурної спадщини, буферних зон об'єктів всесвітньої спадщини;

- у вигляді експлікації – списки відображених на історико-архітектурному опорному плані об'єктів культурної спадщини.

6.4 На схемах, що доповнюють історико-архітектурний опорний план, зображають:

- схема «Територіальний і планувальний розвиток населеного пункту» - межі населеного пункту на кожному з етапів розвитку, найважливіші історичні шляхи, вулиці, майдани, визначні історичні будівлі, споруди та комплекси, трасування збережених та втрачених ліній фортифікаційних укріплень;

- схема «Ландшафт населеного пункту» - основні природні вісі та вузли; вододіли, тальвеги, пруги схилів, гори, скелі, заплави, ріки, струмки, озера, ставки, ліси, сквери, сади, парки, луки, поля; характерні ділянки природного ландшафту; пам'ятки садово-паркового мистецтва, об'єкти природно-заповідного фонду;

- схема «Історичні райони населеного пункту» - межі історичного середмістя (за наявності оборонних валів чи мурів – уздовж цих оборонних споруд), передмістя, слободи тощо;

- схема «Архітектурно-просторова композиція історичного центру населеного пункту» - історичні та сучасні містобудівні доміанти, архітектурні акценти, архітектурні ансамблі та комплекси, головні й підпорядковані планувально-композиційні осі та вузли, характерні типи міських просторів (замкнені, відкриті, дисгармонійні), грані схилів, водні поверхні;

- схема «Видове розкриття пам'яток архітектури та містобудування» - зони огляду пам'яток архітектури, що є містобудівними доміантами і архітектурними акцентами; оглядові точки, вісі, фронти; зони формування видів; характерні відстані (якісні пороги) видового розкриття пам'яток архітектури; пруги схилів, природні доміанти, водні поверхні, зелені насадження.

- схема «Території, прилеглі до населеного пункту» - розташовані поза межами населеного пункту та історично пов'язані з ним об'єкти культурної

спадщини, основні напрямки огляду його історичного центру з під'їздів до нього, цінні ландшафти.

6.5 Пояснювальна записка до історико-архітектурного опорного плану містить результати наукових досліджень історичного населеного пункту та складається зі вступу, аналітичної та регулятивної частин, включаючи такі розділи:

У Вступі зазначають найменування організації-замовника, підставу для розроблення, перелік нормативно-правових актів, нормативних актів та документів, відповідно до яких виконують роботу, перелік наданих вихідних даних, інші загальні відомості.

Аналітична частина

Розділ 1. Історичний та планувальний розвиток населеного пункту; у ньому такі підрозділи:

1.1 Коротка історична довідка;

1.2 Природні особливості місцевості, що визначають своєрідність структури, функціонального зонування, планування та об'ємно-просторової композиції населеного пункту;

1.3 Основні етапи розвитку структури, функціонального зонування, планування та історичного формування забудови населеного пункту.

Розділ 2. Аналіз існуючої архітектурно-містобудівної ситуації населеного пункту з підрозділами:

2.1 Аналіз існуючої планувальної структури населеного пункту;

2.2. Архітектурно-художні особливості історичної забудови;

2.3. Елементи історичного озеленення та благоустрою;

2.4 Архітектурно-просторова композиція та пейзажно-видова структура історичного центру населеного пункту з аналізом видового розкриття пам'яток культурної спадщини.

Розділ 3. Комплексна історико-культурна оцінка території населеного пункту з підрозділами:

3.1 Узагальнена оцінка культурної спадщини населеного пункту;

3.2 Історико-культурні заповідники, історико-культурні заповідні території, об'єкти природно-заповідного фонду;

3.3 Аналіз зон охорони пам'яток культурної спадщини, що є діючими на час складання історико-архітектурного опорного плану;

3.4 Загальна характеристика і обґрунтування історичних ареалів населеного пункту.

Регулятивна частина

Розділ 4. Межі територій пам'яток культурної спадщини, історико-культурних заповідників, зон охорони пам'яток культурної спадщини, буферних зон об'єктів всесвітньої спадщини, історичних ареалів населеного пункту.

Розділ 5. Режими використання територій пам'яток культурної спадщини, історико-культурних заповідників, зон охорони пам'яток культурної спадщини, буферних зон об'єктів всесвітньої спадщини, історичних ареалів населеного пункту.

6.6 Зміст пояснювальної записки до історико-архітектурного опорного плану населеного пункту деталізовано у додатку В.

ДОДАТОК А
(обов'язковий)
ФОРМА ЗАВДАННЯ
НА РОЗРОБЛЕННЯ ІСТОРИКО-АРХІТЕКТУРНОГО ОПОРНОГО
ПЛАНУ НАСЕЛЕНОГО ПУНКТУ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Замовник (відповідний орган
місцевого самоврядування)

М.П. Дата

ЗАВДАННЯ
на розроблення історико-архітектурного опорного плану населеного
пункту

назва населеного пункту, область (АР Крим)_____

1. Підстава для розроблення_____

2. Організація-розробник_____

3. Термін виконання роботи: початок, етапи, завершення_____

4. Дослідженість населеного пункту, наявність виконаних науково-дослідних і пошукових робіт, їх виконавці, дати_____

5. Вихідні дані і матеріали, які надаються замовником:

картографічна основа на паперовому та електронному носіях, текстові, графічні матеріали, фото_____

6. Виконання наступних робіт:

6.1 Архівні та бібліографічні пошуки щодо історичних планів, іконографічних матеріалів тощо_____

6.2 Аналіз історичних документів та історичних джерел щодо виявлення особливостей планувальної структури та забудови населеного пункту_____

6.3 Натурні обстеження населеного пункту

Сторінок 25

на площі (га), у межах _____

щодо виявлення:

- природних особливостей місцевості, які визначають своєрідність його планування та просторової побудови;
- нерухомих об'єктів культурної спадщини, їхнього видового розкриття та композиційно-видового впливу в середовищі;
- історичної забудови.

6.4 Фотофіксація нерухомих об'єктів культурної спадщини, історичної забудови, панорам населеного пункту _____

6.5 Аналіз ландшафту населеного пункту (рельєфу, зелених насаджень, гідрографічної мережі тощо) _____

6.6 Аналіз історичного планування населеного пункту з визначенням етапів його розвитку. _____

6.7 Класифікація нерухомих об'єктів культурної спадщини населеного пункту за видами, типами, категоріями обліку _____

6.8 Аналіз історичної забудови населеного пункту (значних і рядових історичних будівель, фонові забудови) _____

6.9 Узагальнений аналіз художніх особливостей культурної спадщини з визначенням збереженості традиційного характеру середовища, його локалізації та ролі в архітектурно-просторовій композиції та ландшафті населеного пункту _____

7 Результат роботи:

Історико-архітектурний опорний план (текстові та графічні матеріали) на паперовому (у кількості чотирьох примірників) та електронному носіях.

Науковий керівник _____

(прізвище, ініціали, підпис)

Керівник організації-розробника _____

(прізвище, ініціали, підпис)

М.П.

ДОДАТОК Б
(обов'язковий)

**СКЛАД ВИХІДНИХ ДАНИХ, ЯКІ НАДАЄ ЗАМОВНИК ДЛЯ
РОЗРОБЛЕННЯ ІСТОРИКО-АРХІТЕКТУРНОГО ОПОРНОГО ПЛАНУ
НАСЕЛЕНОГО ПУНКТУ**

1. Картографічна основа (М 1:2000) на паперових та електронних носіях, що відповідає вимогам постанови Кабінету Міністрів України від 09.06.2021 № 632 «Про визначення формату електронних документів комплексного плану просторового розвитку території територіальної громади, генерального плану населеного пункту, детального плану території».
2. Перелік нерухомих об'єктів культурної спадщини.
3. Облікова документація на об'єкти культурної спадщини.
4. Відомості (межі й площі, якими розпорядчими документами затверджені) щодо територій, які належать до земель історико-культурного призначення: територій пам'яток, історико-культурних заповідників, об'єктів природно-заповідного фонду, історико-культурних заповідних територій, охоронюваних археологічних територій.
5. Матеріали затверджених раніше історико-архітектурних опорних планів із визначеними межами історичних ареалів та зон охорони пам'яток культурної спадщини (за наявності).
6. Матеріали інших науково-дослідних, науково-проектних робіт, пов'язаних із охороною культурної спадщини та збереженням традиційного характеру середовища населеного пункту (за наявності).

ДОДАТОК В

(обов'язковий)

ЗМІСТ ПОЯСНЮВАЛЬНОЇ ЗАПИСКИ ДО ІСТОРИКО- АРХІТЕКТУРНОГО ОПОРНОГО ПЛАНУ НАСЕЛЕНОГО ПУНКТУ

ВСТУП

АНАЛІТИЧНА ЧАСТИНА

Розділ 1 ІСТОРИЧНИЙ ТА ПЛАНУВАЛЬНИЙ РОЗВИТОК НАСЕЛЕНОГО ПУНКТУ

1.1 Коротка історична довідка

Опис історичних етапів розвитку населеного пункту та пов'язаних з ним історичних подій та явищ культури.

1.2 Природні особливості місцевості, що визначають своєрідність структури, функціонального зонування, планування та об'ємно- просторової композиції населеного пункту

Визначають і описують:

- природну складову ландшафту як найбільш сталий чинник утворення і розвитку структури і форми населеного пункту;

- найважливіші елементи природного ландшафту, його основні просторові вісі та вузли;

- ступінь перетворень природного ландшафту людиною в процесі містобудівного розвитку населеного пункту.

1.3 Основні етапи розвитку структури, функціонального зонування, планування та історичного формування забудови населеного пункту

Описують і аналізують:

- містобудівний розвиток населеного пункту з визначенням умов і подій, що безпосередньо впливали на його становлення, структуру, функціональне

зонування, планування та об'ємно-просторову композицію;

- етапи розвитку планування населеного пункту, його межі на кожному із зазначених етапів, основні структурні елементи історичного планування населеного пункту (історичне середмістя, замки, монастирі, передмістя тощо), найважливіші історичні шляхи, вулиці, майдани, трасування збережених та втрачених ліній укріплень (за наявності);

- особливості історичного формування забудови (у тому числі визначних історичних будівель, споруд та комплексів) з визначенням її сучасного стану і цінності;

- втрачені будинки, споруди, укріплення, що мали важливе історичне або містобудівне значення.

Розділ 2 АНАЛІЗ ІСНУЮЧОЇ АРХІТЕКТУРНО-МІСТОБУДІВНОЇ СИТУАЦІЇ НАСЕЛЕНОГО ПУНКТУ

2.1 Аналіз існуючої планувальної структури населеного пункту

З'ясовують:

- особливості історичного планування як базовий визначник традиційного характеру середовища;

- межі територій пам'яток культурної спадщини, їх комплексів (ансамблів), охоронюваних археологічних територій;

- роль територій з нерухомими об'єктами культурної спадщини та історичною забудовою у планувальній структурі населеного пункту.

2.2 Архітектурно-художні особливості історичної забудови

Надається узагальнена характеристика архітектурно-художніх особливостей нерухомих об'єктів культурної спадщини, а також традиційних для даного населеного місця будівель та споруд з визначенням їхньої функціональної, розпланувально-просторової типології та стилістики.

2.3 Характеристика елементів історичного озеленення та благоустрою

Подається узагальнена характеристика елементів збереженого історичного озеленення та благоустрою (за наявності).

2.4 Архітектурно-просторова композиція та пейзажно-видова структура історичного центру населеного пункту з аналізом видового розкриття пам'яток культурної спадщини

Описуються і аналізуються:

- архітектурно-просторова композиція історичного центру з визначенням історичних та сучасних містобудівних домінант, архітектурних акцентів, ансамблів та комплексів, головних і підпорядкованих планувальних композиційних осей та вузлів, характерних типів міських просторів (замкнених, відкритих, дисгармонійних);

- пейзажно-видова структура історичного центру з аналізом видового розкриття пам'яток архітектури та містобудування, зон огляду пам'яток архітектури, що є архітектурними домінантами та акцентами; оглядових точок, осей, фронтів; зон формування видів в залежності від змін в сприйнятті об'єктів з близьких (менше ніж 200 м), середніх (від 200 м до 500 м) та дальніх (більше ніж 500 м) відстаней;

- композиційно-видовий вплив пам'яток архітектури на середовище залежно від типу візуальної взаємодії пам'яток з об'єктами їхнього оточення (екрануючими, фоновими, фланкуючими спорудами, будівлями, зеленими насадженнями, природними утвореннями);

- роль історичних архітектурних домінант, акцентів, ансамблів та комплексів у формуванні силуетів, панорам, перспектив населеного пункту;

- аналіз негативної ролі дисгармонійних будівель та споруд у міському середовищі та при формуванні видів.

Обов'язковою складовою аналізу видового розкриття пам'яток є фотофіксація характерних видів на пам'ятки, перспектив та панорам історичного центру, а також комплексів і ансамблів, розташованих за його межами.

Розділ 3 КОМПЛЕКСНА ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНА ОЦІНКА ТЕРИТОРІЇ НАСЕЛЕНОГО ПУНКТУ

3.1 Узагальнена оцінка культурної спадщини населеного пункту

Розкривають характерні риси, особливості та цінність сукупності нерухомих об'єктів культурної спадщини за типами, видами та ступенем цінності.

3.2 Історико-культурні заповідники, історико-культурні заповідні території, об'єкти природно-заповідного фонду

Надають перелік історико-культурних заповідників, історико-культурних заповідних територій, пам'яток природи, природних заповідників, з зазначенням їхніх площ, меж та складових.

3.3 Аналіз зон охорони пам'яток культурної спадщини, що є діючими на час складання історико-архітектурного опорного плану

Аналізують достатність і відповідність вимогам актуального законодавства визначених раніше зон охорони пам'яток культурної спадщини (за наявності).

3.4 Загальна характеристика і обґрунтування історичних ареалів населеного пункту

Надають:

- обґрунтування кількості та локалізації історичних ареалів;
- перелік нерухомих об'єктів культурної спадщини, розташованих на територіях історичних ареалів.

РЕГУЛЯТИВНА ЧАСТИНА

Розділ 4. МЕЖІ ТЕРИТОРІЙ ПАМ'ЯТОК КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ, ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНИХ ЗАПОВІДНИКІВ, ЗОН ОХОРОНИ ПАМ'ЯТОК КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ, БУФЕРНИХ ЗОН ОБ'ЄКТІВ ВСЕСВІТНЬОЇ СПАДЩИНИ, ІСТОРИЧНИХ АРЕАЛІВ НАСЕЛЕНОГО ПУНКТУ

Послідовно описують з зазначенням площі території межі: територій пам'яток культурної спадщини, історико-культурних заповідників, зон охорони пам'яток культурної спадщини, буферних зон об'єктів всесвітньої спадщини, історичних ареалів населеного пункту.

Розділ 5. РЕЖИМИ ВИКОРИСТАННЯ ТЕРИТОРІЙ ПАМ'ЯТОК КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ, ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНИХ ЗАПОВІДНИКІВ, ЗОН ОХОРОНИ ПАМ'ЯТОК КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ, БУФЕРНИХ ЗОН ОБ'ЄКТІВ ВСЕСВІТНЬОЇ СПАДЩИНИ, ІСТОРИЧНИХ АРЕАЛІВ НАСЕЛЕНОГО ПУНКТУ

Послідовно описують з зазначенням містобудівних обмежень режими використання територій пам'яток культурної спадщини, історико-культурних заповідників, зон охорони пам'яток культурної спадщини, буферних зон об'єктів всесвітньої спадщини, історичних ареалів населеного пункту

ДОДАТОК Г

(довідковий)

ЗАКОНИ ТА КОДЕКСИ УКРАЇНИ, МІЖНАРОДНІ КОНВЕНЦІЇ ТА УГОДИ ЩОДО НЕРУХОМОЇ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ, ЯКІ РАТИФІКОВАНІ УКРАЇНОЮ,

Конвенція про охорону архітектурної спадщини Європи / Рада Європи, 1985 р. Ратифіковано Законом України від 20.09.2006 р. № 165-V (165-16)

Європейська конвенція про охорону археологічної спадщини / Рада Європи, 1992 р. Ратифіковано Законом України від 10.12.2003 р. № 1369-IV (1369-15)

Європейська ландшафтна конвенція / Рада Європи, 2000 р. Ратифіковано Законом України від 07.09.2005 р. № 2831-VI

Закон України від 25.06.1991 № 1264-XII «Про охорону навколишнього природного середовища»

Закон України від 16.06.1992 № 2456-XII «Про природно-заповідний фонд України»

Закон України від 16.11.1992 № 2780-XII «Про основи містобудування»

Закон України від 20.05.1999 № 687-XIV «Про архітектурну діяльність»

Закон України від 08.06.2000 № 1805-111 «Про охорону культурної спадщини»

Земельний кодекс України від 25.10.2001 № 2768-III

Закон України від 22.05.2003 № 851-IV «Про електронні документи та електронний документообіг»

Закон України від 18.03.2004 № 1626-IV «Про охорону археологічної спадщини»

Закон України від 05.11.2009 № 1704- VI «Про будівельні норми»

Закон України від 17.02.2011 N 3038-VI «Про регулювання містобудівної діяльності»

Закон України від 28.04.2021 N 1423-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення системи управління та дерегуляції у сфері земельних відносин»

Постанова Кабінету Міністрів України від 26.07.2001 № 878 «Про затвердження Списку історичних населених місць України»

Постанова Кабінету Міністрів України від 13.03.2002 № 318 «Про затвердження Порядку визначення меж та режимів використання історичних ареалів населених місць, обмеження господарської діяльності на території історичних ареалів населених місць»

Постанова Кабінету Міністрів України від 03.07.2006 № 909 «Про затвердження Порядку визнання населеного місця історичним»

Постанова Кабінету Міністрів України від 30.06.2010 № 543 «Про затвердження Порядку розроблення, погодження, затвердження, внесення змін до будівельних норм та визнання їх такими, що втратили чинність»

Постанова Кабінету Міністрів України від 09.06.2021 № 632 «Про визначення формату електронних документів комплексного плану просторового розвитку території територіальної громади, генерального плану населеного пункту, детального плану території»

Постанова Кабінету Міністрів України від 01.09.2021 № 926 «Про затвердження Порядку розроблення, оновлення, внесення змін та затвердження містобудівної документації»

ДБН Б.1.1-13:2012 Склад та зміст містобудівної документації на державному та регіональному рівнях

ДБН Б.1.1-14:2012 Склад і зміст детального плану території

ДБН Б.1.1-15:2012 Склад та зміст генерального плану населеного пункту

ДБН Б.1.1-16:2013 Склад та зміст містобудівного кадастру

ДБН Б.1.1-22:2017 Склад та зміст плану зонування території

ДБН Б.2.2-12:2019 Планування і забудова територій

ДСТУ Б Б.2.2-2-10:2016 Склад та зміст науково-проектної документації
щодо визначення меж і режимів використання зон охорони пам'яток
архітектури та містобудування